

2. koncert
petek, 11. oktober 2013, ob 20.00
Slovenska filharmonija, Dvorana Marjana Kozine

Talci

Vinko Globokar (roj. 1934)

Fluide (1967)

za devet trobilcev in tri tolkalce
Slovenska premiera

Vinko Globokar

Ausstrahlungen / Izzarevanja (1972)

solista in dvajsetih izvajalcev
Slovenska premiera

odmor

Vinko Globokar

Les otages / Talci (2002)

za orkester in sampler
Slovenska premiera

Matej Šarc – oboa, angleški rog

Vinko Globokar – dirigent

Orkester Slovenske filharmonije

Vinko Globokar (roj. 1934)

Fluide (1967)
za devet trobilcev in tri tolkalce

Od nekdanj me je močno privlačila velika podobnost, ki obstaja med trobilnimi inštrumenti in človeškim glasom. Že zaradi dejstva, da je generator zvoka pri njih sapa, so trobila nekako bolj 'človeška' kot drugi inštrumenti. Pri njih lahko opazujemo veliko sposobnost transformacij – bodisi transformacije barve, ko lahko s pomočjo dušilcev reproducirajo barvo skoraj vseh vokalov, bodisi transformacije zvoka proti šumu in obratno. V tem primeru je moč razviti celo lestvico progresivnih odtenkov, od preprostega kontinuiranega šuma, ki ga dobimo s pihanjem v inštrument, pa vse do 'normalnega' tona.

Fluide je prostor, po katerem potuje 9 trobil. Progresivno prehajajo iz pokrajine hrupa na področje 'normalnega' zvoka, se asimilirajo s tolkali, se približajo človeškemu glasu in se, ko morajo zaigrati dvoglasno, poskusijo celo preobraziti v polifone inštrumente.

Vinko Globokar

Vinko Globokar

Ausstrahlungen / Izzarevanja (1972)
solista in dvajsetih izvajalcev

Ko sem komponiral *Concerto Grosso* za pet solistov, zbor in orkester, sem se izogibal prestrogemu določanju glasbenega materiala. Za spodbujanje solistov sem uporabljal celo našim ušesom 'neznane' šume (zvok sporazumevanja med ribami, brenčanje eksotičnih insektov itd.). Skladba je tekla po principu medsebojnih odzivov, solisti pa so bili odvisni drug od drugega.

V *Izzarevanjih*, nasprotno, solist samo 'daje' drugim glasbenikom in ničesar ne 'prejema' v zameno. Tako sem raziskoval možnosti, ki jih ima solist, da vpliva na soglasbenike in jih stimulira. Solist kaže kolegom določene tehnične pridobitve, izboljšave (in to že na vajah, ko razpravlja o novih instrumentalnih ali 'kompozicijskih' problemih). Predlaga vzorce, ki jih glasbeniki okoli njega zatem preoblikujejo v različnih smereh. V celoti odloča o obliki določenih delov skladbe, pri tem ima možnost, da z igranjem ali dirigiranjem povleče v medlo nakazane situacije del ali celoto ansambla.

Obstaja več stopenj določanja: od ene skrajnosti, pri kateri je ves glasbeni material fiksiran in strogo organiziran, poleg tega je določen tudi 'fizični' način igranja (jecljajoče, kriče, nemo itd.), pa vse do skoraj popolne svobode, ko obstaja le še nekaj navodil glede vedenja, z vsemi vmesnimi stopnjami vred – v srednji denimo izvajajo vnaprej določen glasbeni material, vendar je solist tisti, ki odloča, kako ga bo oblikovno nizal.

Ansambel sestavlja 10 inštrumentov z jezički, 4 trobila, 3 godala, harfa in dve tolkali. Solist lahko prosto izbere svoje inštrumente, seveda pod pogojem, da občasno uporabi enega od inštrumentov z jezičkom, ki se nahaja v orkestru.

Vinko Globokar

Vinko Globokar

Les otages / Talci (2002)
za orkester in sampler